

Riktlinjer

Styrdokument

Resursfördelnings- modell för förskolan

Antaget av: Kommunstyrelsen

Datum: 2025-11-27

Gäller från och med: 2025-11-27

Ansvar uppföljning/uppdatering: Barn- och utbildningschef

Gäller till och med: 2029

ULRICEHAMNS
KOMMUN

Våra styrdokument

[Normerande]

Vision - Överordnad, anger riktning för övriga dokument

Policy - Vår hållning, övergripande

Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera

Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden

Program - Avgörande vägval och programområden

Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Syfte	4
3	Berörda delar inom kommunkoncernen.....	5
4	Förutsättningar	5
4.1	Barnstrukturer	5
4.2	Förskolestrukturer	5
5	Resursfördelningsmodell	5
5.1	Interkommunal ersättning	6
5.2	Grundbelopp	6
5.2.1	Fasta kostnader	8
5.2.2	Halvfasta kostnader	8
5.2.3	Rörliga kostnader	8
5.2.4	En-avdelningsförskola	9
5.3	Tilläggsbelopp	9
5.4	Avstämning	9
5.5	Fristående enheter	9

1 Bakgrund

Den 2 november 2017 fastställde kommunstyrelsen en förändrad resursfördelningsmodell för förskola i Ulricehamns kommun. Modellen bygger på det som sägs i skollagen och Allmänna råd om styrning och ledning i förskolan utgivna av Skolverket. Under 2023 gjordes en revidering av dokumentet. I skollagens 2 kapitel, 8 b §, klargörs att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Fördelning av resurser till förskolor i Ulricehamns kommuns regi görs med hänsyn tagen till den organisatoriska strukturen och de faktiska kostnader som kommunen har att hantera inom de olika kostnadsslagen, vilket innebär en identifiering fasta, halvfasta och rörliga kostnader.

2 Syfte

Syftet med resursfördelningsmodellen för förskolan är att skapa en rättvis, transparent och målstyrd fördelning av resurser inom verksamheten. Modellen utgår från principen att den totala kostnaden för verksamheten inte ska öka, vilket innebär att resurserna fördelas inom befintliga ekonomiska ramar. För att modellen ska upplevas som legitim och förutsägbar är enkelhet och tydlighet centrala utgångspunkter.

En viktig del av modellen är att den ska bidra till en ekonomistyrning som inte bara kontrollerar kostnader, utan också aktivt stödjer och stimulerar arbetet mot kommunens mål och ambitioner om förbättrade resultat inom förskolan. I detta ingår att ta hänsyn till barnens olika förutsättningar samt den befintliga organisationen, i enlighet med skollagens bestämmelser och de allmänna råden. Målet är att alla barn ska ges likvärdiga möjligheter att nå de uppsatta målen.

Modellen säkerställer att samma villkor gäller för både kommunala och fristående förskolor, vilket är avgörande för att skapa en rättvis och likvärdig förskoleverksamhet i hela kommunen.

3 Berörda delar inom kommunkoncernen

Dokumentet gäller för kommunens förvaltning, sektor lärande, verksamhet förskola.

4 Förutsättningar

4.1 Barnstrukturer

Skollagen ställer krav på att kommunerna tar hänsyn till variationer i barnunderlaget i de olika förskolorna. Barnens olika förutsättningar måste således beaktas vid fördelning av resurser, vilket innebär att en kommun inte kan fördela resurser lika i kronor utan måste titta på varje barns egen bakgrund och möjligheter.

Går det inte att konstatera att det finns en signifikant skillnad mellan förskolornas barnunderlag bör Ulricehamns kommun inte tillämpa någon särskild socioekonomisk fördelning, då det annars riskerar att styra resurser till fel saker.

4.2 Förskolestrukturer

Ulricehamns kommun har i nuläget några förskolor som räknas som en-avdelningsförskola.

För att klara verksamheten som resurstilldelningen ser ut idag måste en-avdelningarna få tilldelat medel motsvarande ett minimum av 3,5 tjänst utifrån aktuell medellön. Rektor ges därigenom möjlighet att inom sitt ansvarsområde fördela medel på ett sätt som rektor bedömer ger bäst förutsättningar för att kunna planera verksamheten.

Som mottagare av ekonomistyrningen måste rektor ha mandat, och i praktiken möjlighet, att kontinuerligt organisera om sin verksamhet för att kunna anpassa sina kostnader utifrån förutsättningarna.

5 Resursfördelningsmodell

Resursfördelningsmodellen för förskolan bygger på följande principer:

- Enkelhet och tydlighet i syfte att göra modellen legitim och förutsägbar

- Hitta en ekonomistyrning som styr och stimulerar uppnåendet av kommunens mål och ambitioner för ökade resultat
- Hänsyn tagen till barnens förutsättningar och befintlig organisation av förskolan – utifrån skollagens bestämmelser om att ge alla barnen förutsättningar att uppnå målen
- Inga ökade totalkostnader för verksamheten
- Uppfyller lika villkor för fristående förskolor och den kommunala verksamheten

De belopp som Ulricehamns kommun fördelar till förskolor som Ulricehamns kommun bedriver i egen regi ska bestämmas på samma grunder som de som Ulricehamns kommun tillämpar vid fördelning av resurser till fristående förskolor. Fördelning av medel till fristående förskolor ska enligt lagen ske för varje barn, det vill säga i praktiken peng per barn.

Fristående förskolor erhåller ersättning i form av ett grundbelopp och i vissa fall även med ett tilläggsbelopp.

5.1 Interkommunal ersättning

För förskolor med offentlig huvudman gäller så kallad interkommunal ersättning. Det innebär exempelvis att i det fallet som Ulricehamns kommun tar emot barn från en annan kommun har Ulricehamn rätt till ersättning motsvarande kommunens självkostnad från den andra kommunen.

Ersättningsnivån som beräknas och fastställs för ett kalenderår avser Ulricehamns kommuns kostnader för undervisning, läromedel, måltider, lokalkostnader och administration.

5.2 Grundbelopp

Ett grundbelopp ska innehålla ersättning för kostnader för omsorg och pedagogisk verksamhet, pedagogiskt material och utrustning, måltider, administration, mervärdesskatt och kostnader för lokaler.

Grundbeloppet ska avse ersättning för:

1. omsorg och pedagogisk verksamhet,
2. pedagogiskt material och utrustning,
3. måltider,
4. administration,
5. mervärdesskatt och

6. lokalkostnader.

Nivåer för grundbeloppet

Beloppet till den kommunala verksamheten, motsvarande grundbeloppet, betalas ut som ett årligt anslag utifrån prognostiserat antal barn.

Fördelningen av resurser är indelad i två åldersgrupper, 1-2 år och 3-5 år. I Ulricehamns kommun så räknas ett barn som tre år från och med hösten det år de fyller tre. Exempel alla barn födda 2020 är enligt systemet under första halvåret 2023 2 år och andra halvåret 3 år.

Därefter sker en indelning baserad på barnets vistelsetid indelat i tre tidsspann. Vistelsetiden utifrån inlämnad schematid i timmar per vecka indelat i 0:00-15:00, 15:01-45:00, 45:01 och över. Bidraget för barn till föräldralediga eller arbetslösa eller allmän förskola utgår från vistelsetid 0:00-15:00 timmar per vecka.

Tidsspannet är viktade enligt följande:

1–2 år

0:00–15:00 timmar, viktning 0,6

15:01–45:00 timmar, viktning 1

45:01 timmar och över, viktning 1,1

3–5 år

0:00–15:00 timmar, viktning 0,5

15:01–45:00 timmar, viktning 1

45:01 timmar och över, viktning 1,1

Anledningen till att grundbeloppet delas in i olika nivåer beror på att kostnaden för att bedriva omsorg skiljer sig åt om det är ett yngre barn än ett äldre. Yngre barn kräver mer resurser än de äldre barnen. Barn räknas som heltid mellan 15:01-45:00 timmar, för barn med högre vistelsetid än 45:01 timmar får förskolan en extra peng.

Beloppet, motsvarande grundbeloppet, betalas till den kommunala egna regin på koncernnivå och inte till respektive förskola.

Som riktmärke för antalet barn i en barngrupp rekommenderar Skolverket att barn i åldern 1–3 år är i en barngrupp med 6–12 barn, och att barn i åldern 4–5 år är i en barngrupp med 9–15 barn. Riktmärket ska tolkas som något att förhålla sig till och är inte något statistiskt eller juridiskt bindande. Det kan därmed vara både färre och fler barn i en barngrupp än vad riktmärket anger. Med utgångspunkt ifrån de Allmänna råden har Ulricehamns kommun därför valt att i resursfördelningsmodellens

beräkningsgrund utgå ifrån 9 barn per grupp för 1–2 år och 15 barn per grupp för 3–5 år.

Viktningen per tidsspänn, åldersindelningen och gruppstorlekarna är fasta variabler. Personalkostnaderna är en stor del av den totala ramen för förskolan och eftersom lönekostnaderna förändras över tid beroende på vilken personal som är i verksamheten (behörig vs obehörig förskollärare). Varje år uppdateras den genomsnittliga månadslönen. Personal per avdelning blir rörlig i och med att den genomsnittliga månadslönen samt barnantal och deras tid justeras årligen. Detta för att få en budget i balans.

Fördelning av resurser till förskolor i Ulricehamns kommuns regi görs med hänsyn tagen till den organisatoriska strukturen och de faktiska kostnader som kommunen har att hantera inom de olika kostnadsslagen, vilket innebär en identifiering av kostnader inom:

- Fasta kostnader
- Halvfasta kostnader
- Rörliga kostnader

Dessa avser hur kommunen fördelar tilldelade resurser inom sin ”förskolekoncern” för den egna regin

5.2.1 Fasta kostnader

De fasta kostnaderna fördelas utifrån varje förskolas faktiska kostnader. Dessa kostnader kan rektor inte påverka. Dessa kostnader fördelas inom ”förskolekoncernen”. Fasta kostnader innehåller kostnader för lokaler, lokalvård samt kost och fördelas men anslag per förskola.

5.2.2 Halvfasta kostnader

De halvfasta kostnaderna fördelas med en peng per barn. Rektor har mandat och möjlighet att kontinuerligt organisera om sin verksamhet för att kunna anpassa sina halvfasta kostnader utifrån förutsättningarna. Dessa kostnader fördelas inom ”förskolekoncernen”. Halvfasta kostnader innehåller kostnad för personal, vaktmästare och pedagogisk personal och fördelas med peng per barn.

5.2.3 Rörliga kostnader

Rektor har mandat och möjlighet att kontinuerligt organisera om sin verksamhet för att kunna anpassa sina rörliga kostnader utifrån förutsättningarna. Rörliga kostnader innehåller kostnad för läromedel, underhåll samt särskilt stöd och fördelas med peng per barn.

5.2.4 En-avdelningsförskola

En-avdelningsförskolor får extra medel för att få en hållbar organisation och fördelas inom den egna "förskolekoncernen" för att tillgodose medel motsvarande 3,5 tjänst utifrån en medellön till en en-avdelningsförskola.

5.3 Tilläggsbelopp

Tilläggsbelopp ges utifrån individ som åtgärd efter beviljad ansökan och där görs fördelning till alla oavsett utförare.

Tilläggsbeloppet utreds av barn- och elevhälsan och beslutas av verksamhetschef för förskola. Beslut utgår utifrån individens behov och förskolans förmåga att organisera sig för att möta individens behov i den ordinarie verksamheten.

Ett tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov. Ulricehamns kommun är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för ett barn, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Med detta avses behov som inte på ett rimligt sätt går att tillgodose inom ramen för ordinarie resurstilldelning, det ska inte ingå i den vanliga undervisningen. I första hand åsyftas åtgärder av fysisk karaktär, exempelvis tekniska hjälpmedel, assistenthjälp, fysiskt handikapp, göra lokalerna tillgängliga för vissa typer av funktionshinder samt undervisningsmaterial för mycket omfattande behov. Kostnaderna för stödet ska vara omedelbart kopplade till ett enskilt barn och ha samband med dennes särskilda förutsättningar.

Om Ulricehamns kommun har resurser i egen verksamhet och inte har möjlighet att betala ut till enskild verksamhet kan bidrag nekas. Den fristående förskolan måste då inte heller ta emot barnet utan hänvisa till den kommunala enheten med resurser. Om Ulricehamns kommun betalar ut ersättning är den fristående förskolan skyldig att ta emot barnet.

5.4 Avstämning

Eftersom anslaget betalas ut utifrån ett prognostiserat barnantal när budgeten läggs har Ulricehamns kommun valt att ha avstämning av barnantalet vid två tillfällen under året. Dessa avstämningar görs i mars och oktober.

5.5 Fristående enheter

Resursfördelningsmodellen ska uppfylla lika villkor för fristående förskolor och den kommunala verksamheten.

Det belopp som gäller för förskolor i kommunens regi, gäller i form av grundbelopp även för fristående förskolor. Fördelning av medel till fristående förskolor ska ske för varje barn, det vill säga i praktiken peng per barn fördelat på åldersgrupp och tidsspann.

Enligt skollagen ska barn från ett års ålder erbjudas förskola om barnets föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga med ett annat barn under minst 15 timmar i veckan. Från den höstterminen barn fyller tre har barnet rätt till avgiftsfri förskola under minst 525 timmar om året, även kallat allmän förskola. Ersättning för detta baseras på vistelsetid 0:00 – 15:00 timmar i resursfördelningsmodellen.

Den lagreglerade tiden bör betraktas som en minsta garanterad vistelsetid. Inget hindrar en kommun/huvudman att generellt utöka denna tid då det är kommunen/huvudmannen som själv, utifrån lokala förutsättningar, beslutar om en organisation av den egna verksamheten.

Fördelningen av medel till fristående enheter avser enbart ekonomiska medel. Den innefattar således inte insatser av kommunens personal.